Den Europæiske Unions
Tidende

DA
C-udgaven

C/2025/3474

16.7.2025

Det Europæiske Regionsudvalgs resolution om midtvejsevalueringen af samhørighedspolitikken 2021-2027

(C/2025/3474)

Det Europæiske Regionsudvalg henviser til:

— Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 164, 174, 175, 177, 178 og 307

— Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — *En moderniseret samhørighedspolitik: Midtvejsgennemgangen* — COM(2025) 163 final

— Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen — COM(2025) 123 final

— Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1057 om oprettelse af Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer — COM(2025) 164 final

— Det Europæiske Regionsudvalgs nuværende holdning, som navnlig kommer til udtryk i udtalelsen om *Gennemgang og forslag til revision af FFR 2021-2027*, resolutionen om *Regional nødhjælp til genopbygning (RESTORE) og ELFUL-foranstaltninger med henblik på at yde bistand til medlemsstater, der er ramt af naturkatastrofer* og udtalelsen om *En ny samhørighedspolitik efter 2027, der ikke lader nogen i stikken*

og tager følgende i betragtning:

— I henhold til de lovgivningsmæssige rammer for samhørighedspolitikken skal midtvejsevalueringen finde sted på grundlag af vurderinger og forslag om fordeling af fleksibilitetsbeløbet, som skal indgives senest den 31. marts 2025, og forvaltningsmyndighederne har allerede indsendt sådanne vurderinger og forslag på dette grundlag.

— Samhørighedspolitikkens vigtigste opgave er at styrke den territoriale, økonomiske og sociale samhørighed i Den Europæiske Union i overensstemmelse med artikel 174 i TEUF. I forbindelse med foranstaltninger til omfordeling af samhørighedspolitikkens midler skal vi være bevidste om dette mål og undgå at svække politikkens evne til at nå de langsigtede mål.

— Principperne om delt forvaltning, forvaltning på flere myndighedsniveauer, partnerskab og den stedbaserede tilgang er hjørnestenene i samhørighedspolitikken. Enhver form for direkte eller indirekte centraliseringsforanstaltninger inden for samhørighedspolitikken skal derfor afvises på det kraftigste.

— Fælleslovgiverne har anmodet RU om at tilkendegive sin holdning inden for en meget kort frist, hvorfor det ikke er muligt for udvalget at udarbejde en udtalelse. RU er derfor nødt til at svare i form af denne hasteresolution.

Det Europæiske Regionsudvalg (RU)

1. er enigt med Kommissionen i, at der er behov for støtte til både nuværende og nye EU-prioriteter såsom konkurrenceevne og dekarbonisering, forsvar, økonomisk overkommelige boliger, energiomstilling, vandresiliens og de særlige udfordringer, som EU's østlige grænseregioner står over for. Udvalget glæder sig over ambitionerne om at øge investeringerne i disse presserende prioriteter og glæder sig over, at dette forslag er frivilligt;

2. påpeger, at samhørighed er et centralt mål i henhold til traktaterne, og at samhørighedspolitikkens programmer for 2021-2027 allerede støtter investeringer inden for mange af disse områder samt andre EU-prioriteter, at der er yderligere investeringer på bedding under samhørighedspolitikken, og at fristen for at indsende vurderinger og forslag til den endelige fordeling af fleksibilitetsbeløbet i forbindelse med midtvejsevalueringen af disse programmer allerede er udløbet;

3. glæder sig over den nye mulighed for via EFRU at støtte projekter vedrørende dekarbonisering af store virksomheder og over lempelsen af betingelserne for at opnå støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) til projekter, der gennemføres af store virksomheder, i lyset af disse virksomheders afsmittende virkning på den regionale innovation og jobskabelse, men også den indvirkning, som disse projekter kan have på reduktionen af drivhusgasemissioner i regionerne. Endelig glæder udvalget sig over de forbedrede muligheder for at opnå støtte fra ESF+ til at hjælpe arbejdstagere og virksomheder med at tilpasse sig de nye industrielle processer, der er forbundet med dekarbonisering af produktionskapaciteten, samt til udvikling af færdigheder på sikkerheds- og forsvarsområdet;

4. opfordrer derfor Kommissionen til straks at gå videre med midtvejsevalueringen af de programmer, der allerede er blevet indsendt vurderinger og forslag for, med henblik på at undgå forsinkelser i gennemførelsen. Dette skal ske, uden at det går ud over forvaltningsmyndighedernes mulighed for at fremlægge yderligere programændringer på grundlag af eventuel revideret lovgivning, hvis de ønsker det;

5. bemærker, at Kommissionens forslag ikke tilvejebringer ny eller supplerende finansiering af de udpegede prioriteter, men fremmer omfordelingen af beløb, der allerede er øremærket til regioner under Samhørighedsfonden, EFRU, FRO og ESF+, enten inden for samhørighedspolitikkens programmer på grundlag af et andet sæt regler/en præferenceordning, eller til centralt forvaltede instrumenter;

6. opfordrer derfor Kommissionen til hurtigst muligt at foreslå reelle yderligere ressourcer til disse nye og nuværende EU-prioriteter gennem en revision af de nationale genopretnings- og resiliensplaner eller supplerende bevillinger til finansieringen under programmer under delt forvaltning, som det var tilfældet med genopretningsbistanden til samhørighed og til områder i Europa (REACT-EU). De nationale genopretnings- og resiliensplaner bør revideres, også deres delmål, navnlig i de lande, hvor de er for ambitiøse. Den Europæiske Revisionsret fremhæver bl.a. i sin beretning, at der er uoverensstemmelser mellem delmålene i de enkelte medlemsstater;

7. gentager sin holdning om, at den fremtidige flerårige finansielle ramme bør udformes på en sådan måde, at den sikrer fleksibilitet og smidighed på tværs af alle søjler og forvaltningsmetoder i tilfælde af nye prioriteter og nødsituationer. Eksempelvis bør der lige fra begyndelsen indgå en større nødfond og en generel fleksibilitetsreserve i FFR;

8. advarer om, at Kommissionens foreslåede ændringer, herunder en ubegrænset omfordeling af midler og en mere favorabel behandling af projekter inden for rammerne af de nye prioriteter sammenlignet med de eksisterende medfinansieringssatser, kan føre til store forskelle i de tilgængelige ressourcer mellem nye og igangværende prioriteter. Forvaltningsmyndighederne og støttemodtagerne risikerer hermed ikke at råde over de midler, der er nødvendige for at opfylde deres forpligtelser og forventninger;

9. bemærker, at forslaget kan risikere at påvirke de samlede investeringer i EU som følge af muligheden for at anvende en EU-medfinansieringssats på 100 % i stedet for satser på mellem 40 % og 85 %, men erkender betydningen af at have en højere EU-medfinansieringssats for regioner med budgetmæssige begrænsninger for at kunne holde EU-finansieringen på et højt niveau;

10. forstår ønsket om at skabe incitamenter til at foretage investeringer, men understreger, at en forhøjelse af medfinansieringssatsen til 100 % for alle regioner primært vil være til gavn for de mest udviklede regioner og fjerne midler fra mindre udviklede regioner;

11. opfordrer medlemsstaterne til at sikre fortsat national medfinansiering og fastholde niveauet for de samlede investeringer i regioner og kommuner som oprindeligt planlagt. Eventuelle ændringer i programmerne, som berører deres midler, bør udelukkende ske med samtykke fra de territoriale partnere i tråd med principperne om partnerskab og flerniveaustyring;

12. bemærker, at forslaget kun indfører en betydelig lempelse af reglerne for de prioriterede akser og specifikke programmer, der indvilliger i at overføre mindst 15 % af deres bevillinger til de identificerede prioriteter, hvilket potentielt kan føre til øget kompleksitet, idet prioritetsakserne inden for samme program dermed gennemføres i henhold til forskellige regler, og gennemførelsen forsinkes. Udvalget understreger også, at der er en risiko for, at dette kan føre til ændringer, der ikke kun er motiveret af de lokale og regionale myndigheders potentiale til at bidrage til EU's prioriteter, men også af de lettere regler. Udvalget opfordrer i lyset af det fremskredne stadie af programmeringsperioden og det store omfang af forpligtede ressourcer Kommissionen til at overveje at mindske den på nuværende tidspunkt tilladte overførsel på 15 % af programbevillingerne og foreslår, at man i forbindelse med en sådan begrænsning også tager hensyn til de foreslåede tilpasninger i de allerede indsendte midtvejsevalueringer, såfremt de er i tråd med EU's nye prioriteter;

13. opfordrer derfor Rådet og Europa-Parlamentet i deres egenskab af fælleslovgivere til at indføre klare sikkerhedsforanstaltninger til at afbøde disse risici ved at fjerne falske incitamenter og anvende muligheden i dette lovgivningsforslag til at indføre reel forenkling og fleksibilitet for alle EU's regioner samt sikre, at forenkling af reglerne ikke opmuntrer til en omdirigering af midler fra langsigtede mål for bæredygtig udvikling eller underminerer projekternes miljømæssige og sociale integritet;

14. er enigt i, at investeringer i store virksomheder er vigtige for at styrke konkurrenceevnen, forsvaret og dekarboniseringen, da de styrer forskning, innovation, viden og teknologioverførsel i retning af andre virksomheder i deres værdikæde, herunder energiintensive industrier, der oplever betydelige omstillingsudfordringer;

15. understreger i overensstemmelse med sin resolution om *Det Europæiske Regionsudvalgs prioriteter for 2025-2030*, at små og mellemstore virksomheder, familievirksomheder og soloiværksættere spiller en vigtig rolle som rygraden i lokale samfund og med hensyn til bæredygtig beskæftigelse. Udvalget fremhæver også disses rolle i økosystemets større virksomheders forsynings- og værdikæder. RU er på baggrund af nylige erfaringer fra en række regioner og byer bekymret over investeringer, der potentielt foretages på teknologiske og andre områder, som har mulige negative konsekvenser for EU's strategiske autonomi;

16. finder det beklageligt, at der ikke er blevet foretaget nogen konsekvensanalyse eller vurdering af de potentielle territoriale virkninger;

17. understreger, at samhørighedspolitikken både nu og i fremtiden skal gennemføres med udgangspunkt i princippet om aktiv nærhed og under overholdelse af principperne om decentralisering, forvaltning på flere myndighedsniveauer og partnerskab.

Bruxelles, den 15. maj 2025.

Kata TÜTTŐ

Formand

for Det Europæiske Regionsudvalg